

ФАКОМ АД - Скопје

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2021 ГОДИНА**

Скопје, мај 2022

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6
Извештај за промените во главнината	7
Белешки кон финансиските извештаи	8-38
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2021 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение) ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ФАКОМ АД - Скопје

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ФАКОМ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2021 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2021 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ФАКОМ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2021 година.

Скопје, 30 мај 2022 година

Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ФАКОМ АД - Скопје

БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Приходи од продажба	8	859,566	1,155,345
Останати оперативни приходи	9	63,810	50,172
Употребени сировини и материјали	10	(404,943)	(617,520)
Трошоци за вработени	11	(342,273)	(380,757)
Амортизација	18 и 19	(29,952)	(30,825)
Останати оперативни расходи	12	(135,111)	(168,145)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		11,097	8,270
Приходи од финансирање	13	2,995	2,756
Расходи од финансирање	14	(12,923)	(9,164)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		1,169	1,862
Данок на добивка	15	(261)	(328)
НЕТО ДОБИВКА (ЗАГУБА)		908	1,534
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	17	14	23

Управниот Одбор на ФАКОМ АД - Скопје на ден 09.03.2022 година ги усвоил овие финансиски извештаи и му ги предложил на Собранието на акционери заради нивно одобрување.

Генерален Директор
Мартин Велковски

	<u>Белешка</u>	<u>2021 (000) МКД</u>	<u>2020 (000) МКД</u>
Нето добивка за периодот		908	1,534
Останата сеопфатна добивка:			
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	20	881	134
Вкупно останата сеопфатна добивка		<u>881</u>	<u>134</u>
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		<u>1,789</u>	<u>1,668</u>

ФАКОМ АД - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	18	170,490	192,546
Нематеријални средства	19	3,474	4,711
Аванси за материјални средства		-	-
Побарувања од купувачи	22	-	-
Вложувања во подружници / придружени	20	1,073	-
Вложувања расположливи за продажба	20	2,378	1,496
Вкупно нетековни средства		177,415	198,753
Тековни средства			
Залихи	21	267,345	223,947
Побарувања од купувачи	22	595,633	607,764
Побарувања за дадени аванси	23	14,935	7,463
Дадени заеми	24	192,503	179,673
Останати краткорочни средства и АВР	25	11,805	8,823
Парични средства	26	1,457	1,412
Вкупно тековни средства		1,083,678	1,029,082
ВКУПНО СРЕДСТВА		1,261,093	1,227,835
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Акционерски капитал	27	207,703	207,703
Резерви		42,000	42,000
Објективна вредност и останати резерви	27	10,140	7,725
Акумулирана добивка (загуба)		263,315	268,941
Вкупно главнина		523,158	526,369
Нетековни обврски			
Долгорочни кредити		-	-
Вкупно нетековни обврски		-	-
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	28	324,514	317,639
Обврски за примени аванси	29	133,303	63,642
Краткорочни кредити	31	252,352	287,522
Тековна доспеаност на долгорочни обврски	31	-	-
Останати краткорочни обврски и ПВР	30	27,766	32,663
Вкупно тековни обврски		737,935	701,466
Вкупно обврски		737,935	701,466
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		1,261,093	1,227,835

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности		
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ	1,169	1,862
Усогласување за:		
Амортизација на нематеријални средства	1,237	1,319
Амортизација на недвижности, постројки и опрема	28,715	29,506
Расходи (приходи) од камати, нето	9,794	6,671
Отпис на побарувања	61	655
Вредносни усогласувања	-	-
Неотпишана вредност на отуѓени и расходувани постојани средства	4,686	139
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства	45,662	31,628
Побарувања од купувачи	12,069	(12,989)
Побарувања за дадени аванси	(7,472)	3,162
Останати тековни средства и АВР	(2,934)	9,604
Залихи	(43,398)	(5,398)
Обврски од добавувачи	6,875	(58,495)
Обврски за примени аванси	69,661	(55,275)
Останати тековни обврски и ПВР	(4,877)	(478)
Нето пари употребени во работењето	75,586	(88,241)
Платена камата	(9,911)	(7,868)
Платен данок од добивка	(347)	2,024
Нето парични текови од оперативни активности	65,328	(94,085)
Парични текови од инвестициони активности		
Нето прилив (одлив) од вложувања во друштва	(1,073)	-
Наплатени (дадени) заеми, нето	(12,830)	(23,526)
Примени камати	117	1,197
Дадени аванси за материјални средства	-	-
Набавки на нематеријални средства	-	-
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(11,345)	(37,981)
Нето парични текови од инвестиционо работење	(25,131)	(60,310)
Парични текови од финансиски активности		
Исплатени бруто дивиденди	(4,982)	(4,983)
Искористени (отплата) краткорочни кредити, нето	(35,170)	160,132
Искористени (отплата) долгорочни кредити, нето	-	-
Нето парични текови од финансиско работење	(40,152)	155,149
Нето зголемување (намалување) на парични средства	45	754
Парични средства на почетокот на годината	1,412	658
Парични средства на крајот од годината	1,457	1,412

	Акционерск и капитал	Резерви	Резерви од реинвестир ана добивка	Објективна вредност и останати резерви	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД						
Состојба на 1 јануари 2020	207,703	42,000	24,192	(17,991)	273,797	529,701
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	1,534	1,534
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	134	-	134
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	134	1,534	1,668
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	-	1,390	(1,390)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	(5,000)	(5,000)
Состојба на 31 декември 2020	207,703	42,000	24,192	(16,467)	268,941	526,369
Сеопфатна добивка						
Добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	908	908
Усогласување на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	881	-	881
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	881	908	1,789
Трансакции со сопствениците						
Распределба за реинвестирана добивка	-	-	-	1,534	(1,534)	-
Распределба за дивиденди (брото)	-	-	-	-	(5,000)	(5,000)
Состојба на 31 декември 2021	207,703	42,000	24,192	(14,052)	263,315	523,158

1. Основни податоци и дејност

Акционерското друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема ФАКОМ АД - Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е регистрирано согласно Законот за трговски друштва.

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Булевар Александар Македонски бр.18, Гази Баба Скопје.

Основна дејност на Друштвото е производство на метални конструкции и делови на конструкции. Работата на Друштвото е организирана преку следните организациони делови:

- РЕ Производство;
- РЕ Монтажа;
- РЕ Инженеринг;
- РЕ Логистика и
- Кабинет на директорот

Вкупниот број на вработени во Друштвото со 31 декември 2021 година изнесува 532 вработени (2020: 582 вработени). Структурата на бројот на вработените на Друштвото, според организациони единици е како што следува:

Отсек / сектор	2021	2020
РЕ Производство	325	363
РЕ Монтажа	117	127
РЕ Инженеринг	28	28
Генерален директор и логистика	62	64
ВКУПНО:	532	582

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 38, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2021 и 2020 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2. Основа за составување на финансиски извештаи(Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.20).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4 Значаен настан

Глобалната пандемија предизвикана од новиот корона вирус (КОВИД 19) која беше прогласена од страна на СЗО во март 2020 година, рапидно се развиваше во текот на 2021 година. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека има влијание врз работењето на Друштвото и резултатите од работењето но не и на ликвидноста на Друштвото. Покрај отежнатиот транспорт, затворените граници, отежнатата комуникација со добавувачите во странство, отежнатото снабдување со суровини и амбалажа, променетите начини на комуникација со купувачите, раководството успеа успешно да се соочи, стратешки да испланира, организира и континуирано да продолжи со секојдневна работа, под екстремно тешки околности и услови, строго придржувајќи се кон мерките по зададените протоколи, водејќи посебна грижа за секој од вработените, но и континуирано одржувајќи ги сите релации со партнерите на домашниот и странските пазари.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.4. Значаен настан (Продолжение)

Во 2021 година Друштвото бележи пад на добивката за 41% во однос на предходната година која главно се должи на пад на приходите од продажба за 26% во однос на предходната година. Воедно, намалени се трошоците за сировини и материјали за 34% во однос на предходната година, има незначајна промена на вкупните средства од 3%, и Друштвото бележи позитивни ликвидносни показатели (белешка 6.4).

2.5. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Поради влијанието на значаен настан, имајќи ја предвид анализата на влијанието на КОВИД 19 пандемијата опишана во точка 2.4, раководството смета дека не постои материјална несигурност што предизвикува сомнеж кој би го довел во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

Обезбедување на услуги

Приходите од извршени услуги се признаваат во билансот на успех според степенот на завршеност на услугите на датумот на билансот на состојба и кога приходот може веродостојно да се измери, кога е веројатно е дека друштвото ќе има прилив на економски користи, трошоците за трансакцијата и за довршување на трансакцијата може да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2021 и 2020, се следните:

	2021	2020
1 ЕУР =	61.6270 МКД	61.6940 МКД
1 УСД =	54.3736 МКД	50.2353 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Согласно измените на даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица. Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2020: 10%).

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен) (Продолжение)

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времени разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 15.

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната и разводнетата заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување или орочени до 3 месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.10. Вложувања расположливи за продажба

Вложувањата расположливи за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација).

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководственми проценки и грешки, ревалоризираниите вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2021 година во однос на 2020 година се следните:

	2021	2020	2021	2020
Недвижности	2.5-5 %	2.5-5 %	20-40 години	20-40 години
Постројки и опрема	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Возила	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.12. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба средството. Стапката на амортизација во 2021 година изнесува 20% годишно (2020: 20%).

3.13. Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.14. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.15. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.16. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од акционерскиот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(3) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.11. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.17. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Наеми (Продолжение)

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.18. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националните фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање.

3.19. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.20. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на ваков вид на ризик е даден преку износите на овие вложувања во белешката 20.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се поголем број на друштва во земјата и странство. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

4. Финансиски ризици и управување со истите (Продолжение)

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема користено вакви кредити и позајмици ниту има депонирани средства во банки, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РСМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2021 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2021 и 2020 година е следната:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Обврски по кредити	252,352	287,522
Пари и парични еквиваленти	(1,457)	(1,412)
Нето обврски (пари)	250,895	286,110
Вкупен капитал	523,158	526,369
% на задолженост	48%	54%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2021 и 2020 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ЕУР	74,366	193,972	210,906	192,011
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
	74,366	192,972	210,906	192,011

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ЕУР	(13,654)	196	13,654	(196)
УСД	-	-	-	-
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	(13,654)	196	13,654	(196)

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2021	2020
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства и депозити	925	1,055
- Побарувања од купувачи	595,633	607,764
- Останати побарувања	94	104
- Вложувања	3,451	1,496
	600,103	610,419
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Дадени заеми	192,503	179,673
- Парични средства	532	357
	193,035	180,030
	793,138	790,449
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	324,514	317,639
- Позајмици од друштва	-	-
- Останати тековни обврски	18,422	20,213
	342,936	337,852
<i>Каматносни:</i>		
- Кредити од банки со променлива камата	252,352	287,522
	252,352	287,522
	595,288	625,374

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2021	2020	2021	2020
Земени кредити	(2,524)	(2,875)	2,524	2,875
Дадени заеми	1,956	1,797	(1,956)	(1,797)
Нето Ефект	(568)	(1,078)	568	1,078

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2021 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	1,457	-	-	-	1,457
Купувачи	569,695	25,938	-	-	595,633
Останати побарувања	94	-	-	-	94
Дадени позајмици	29,036	-	163,467	-	192,503
Вложувања	0	-	3,451	-	3,451
	600,282	25,938	166,918	-	793,138
Добавувачи	324,514	-	-	-	324,514
Кредити	39,560	35,743	177,049	-	252,352
Останати обврски	18,422	-	-	-	18,422
	382,496	35,743	177,049	-	595,288

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2020 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	1,412	-	-	-	1,412
Купувачи	576,497	31,267	-	-	607,764
Останати побарувања	104	-	-	-	104
Дадени позајмици	18,668	-	161,005	-	179,673
Вложувања	0	-	1,496	-	1,496
	596,681	31,267	162,501	-	790,449
Добавувачи	317,639	-	-	-	317,639
Кредити	64,214	62,312	160,966	-	287,522
Останати обврски	20,213	-	-	-	20,213
	402,066	62,312	160,996	-	625,374

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал, со исклучок на примените аванси од купувачите.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2021 е како што следува:

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.5. Кредитен ризик (Продолжение)

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	397,612	-	397,612
Недоспеани побарувања	72,668	-	72,668
Доспеани побарувања			0
- до 1 година	88,412	-	88,412
- над 1 година	40,060	(3,119)	36,941
	598,752	(3,119)	595,633

Побарувањата постари од една година во износ од 43,179 илјади МКД се однесуваат на побарувања од домашни и странски фирми за кои се преземаат мерки за нивна наплата по пат на опомена и поднесување на судски тужби. Менаџментот на Друштвото има направено исправка на вредноста за побарувања за кои смета дека е неизвесна наплатата во износ од 3,119 илјади МКД. За останатите се смета дека истите ќе бидат целосно наплатени.

Старосната структура на побарувањата од купувачи на 31 декември 2020 е како што следува:

	Бруто износ	Во (000) МКД Исправка на вредноста	Нето износ
Нефактурирани побарувања	309,126	-	309,126
Недоспеани побарувања	88,932	-	88,932
Доспеани побарувања	0		0
- до 1 година	176,393	-	176,393
- над 1 година	36,473	(3,160)	33,313
	610,924	(3,160)	607,764

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Производи - производство и продажба на челични конструкции,
- Услуги - услуги за монтажа и друго,
- Стоки и материјали - продажба на отпадни материјали и
- Останато - кирии и сл.

ФАКОМ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2021 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	687,212	172,354	52,258	585	912,409
Останати приходи	8,260	2,072	628	7	10,967
Вкупно приходи	695,472	174,426	52,886	592	923,376
Оперативна добивка/резултат на сегментот	8,358	2,096	636	7	11,097
Приходи од финансирање					2,995
Расходи од финансирање					(12,923)
Бруто добивка					1,169
Данок од добивка					(261)
Нето добивка					908
Други информации					
Вкупни средства	949,835	238,220	72,229	809	1,261,092
Вкупни обврски по	555,800	139,396	42,265	473	737,934
Амортизација	22,559	5,658	1,715	19	29,952
Инвестиции	8,545	2,143	650	7	11,345

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2020 година како и останатите сегменти информации се следните:

	Производи	Услуги	Стоки и материјали	Останато	Вкупно
Приходи од продажба	969,216	186,129	36,530	585	1,192,460
Останати приходи	10,613	2,038	400	6	13,057
Вкупно приходи	979,829	188,167	36,930	591	1,205,517
Оперативна добивка/резултат на сегментот	6,722	1,291	253	4	8,270
Приходи од финансирање					2,756
Расходи од финансирање					(9,164)
Бруто добивка					1,862
Данок од добивка					(328)
Нето добивка					1,534
Други информации					
Вкупни средства	997,968	191,651	37,614	602	1,227,835
Вкупни обврски по	570,142	109,491	21,489	344	701,466
Амортизација	25,054	4,811	944	15	30,825
Инвестиции	30,869	5,928	1,163	19	37,979

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.2. Географски сегменти

Република Македонија е матична земја за Друштвото, при што истото остварува дел од своите активности (продажби) и на надворешните пазари, и тоа како што следува:

Продажби во:	2021	2020
Република Македонија	377,647	414,709
Југоисточна Европа	83,798	339,044
Западна Европа	461,931	451,764
Останато	0	0
Вкупно	923,376	1,205,517

Прикажувањето на продажбите е според потеклото на купувачите.

Вкупни средства во:	2021	2020
Република Македонија	972,058	896,258
Југоисточна Европа	83,169	123,572
Западна Европа	205,865	208,005
Останато	0	-
Вкупно	1,261,092	1,227,835

Вкупни инвестиции во:	2021	2020
Република Македонија	11,345	37,979
Југоисточна Европа	-	-
Западна Европа	-	-
Вкупно	11,345	37,979

Информации за главни купувачи за 2021 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Финкантиери	35.0%	322,789
Векома	10.2%	94,479

Информации за главни купувачи за 2020 година (над 10% од вкупен приход):

Купувач	% на учество во приходи	Износ на приходи
Финкантиери	29.6%	356,321
Монтинг	14.4%	13,967

8. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на домашен пазар	313,837	364,537
Приходи од продажба на странски пазар	545,729	790,808
Вкупно приходи од продажба	<u>859,566</u>	<u>1,155,345</u>

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од продажба на отпадоци	52,258	36,530
Приходи од наемнина	585	585
Приходи од премии, субвенции и донации	8,037	8,524
Приходи по основ на надомест на штети	1,601	1,847
Приходи од вишоци на средства	124	463
Добвики од продажба на основни средства	-	167
Останато	1,205	2,056
Вкупно останати оперативни приходи	<u>63,810</u>	<u>50,172</u>

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Потрошени суровини и материјали	344,506	556,646
Енергија	49,909	47,715
Потрошени резервни делови	6,330	8,644
Потрошен ситен инвентар	4,198	4,515
Вкупно трошоци за суровини и материјали	<u>404,943</u>	<u>617,520</u>

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Бруто плати на вработени	321,539	348,438
Трошоци за службени патувања	1,067	2,081
Трошоци за теренски додаток	3,892	18,340
Трошоци за надомести по договори	-	-
Регрес, отпремнини и помош на вработени	9,179	10,021
Останати надоместоци на вработените	6,596	1,877
Вкупно трошоци за вработени	342,273	380,757

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Надворешни услуги за изработка на производи	-	-
Услуги од кооперанти во земјата	44,133	47,721
Услуги од кооперанти во странство	2,506	-
Транспортни услуги	21,409	32,865
Тековно одржување	3,397	4,081
Трошоци за осигурување на имот	4,928	6,279
Надомест за банкарски услуги	3,269	3,720
Реклама и пропаганда	1,929	931
Спонзорства	336	4,931
ПТТ Услуги	1,157	1,200
Дополнително утврдеи трошоци од минати години	-	1,420
Наеми	754	5,538
Трошоци за комунални и останати услуги	11,377	10,145
Трошоци за сертификати и работни дозволи	4,297	3,940
Интелектуални услуги	2,926	4,152
Посредничка провизија	9,604	15,668
Неотпишана вредност на основни средства	109	-
Отпис на краткорочни побарувања	61	655
Вредносни усогласувања	-	-
Останато	22,919	24,899
Вкупно останати оперативни расходи	135,111	168,145

ФАКОМ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Камати од купувачи и позајмици	117	1,197
Позитивни курсни разлики	2,755	1,446
Приходи од дивиденди	123	113
Вкупно приходи од финансирање	2,995	2,756

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Камати	9,911	7,868
Курсни разлики	3,012	1,296
Останати	-	-
Вкупно расходи од финансирање	12,923	9,164

15. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Добивка пред оданочување	1,169	1,862
Непризнаени расходи:		
Трошоци за членови на УО	1,520	1,595
Репрезентација и пропаганда	406	1,532
Отпис на ненаплатени побарувања	61	655
Ненаплатени побарувања од заеми	-	727
Осигурителни премии во корист на членови на органи на управување	583	1,549
Парични даночни казни	216	
Други усогласувања на расходи	336	136
Намалување на даночна основа:		
Наплатени побарувања (купувачи и заеми)	(147)	(608)
Реинвестирана добивка	(1,534)	(1,390)
Даночна основа	2,610	6,058
Пресметан данок на добивка	261	606
Намалување на пресметан данок за износ кој го платила подружницата во странство	-	(278)
Данок на добивка	261	328
Добивка пред оданочување	1,169	1,862
Ефективна даночна стапка	22.33%	32.53%

16. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на Факом АД Скопје за 2021 година, кое ќе се одржи во 2022 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2021 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во главнината за 2022 година. Во 2021 година извршена е распределба на дивиденди во износ од 5,000 илјади МКД (2020: 5,000 илјади МКД).

17. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

а) основна заработувачка по акција	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето добивка за годината	908	1,534
Дивиденда на приоритетни акции	-	-
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	908	1,534
	број на акции	2020
	2021	2020
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	67,000	67,000
Ефекти од промени на бројот на обични акции:	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	67,000	67,000
Основна заработувачка по акција (во МКД)	14	23

18. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2021 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспортни средства и алат (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	231,494	777,879	412,116	9,023	1,430,512
Директни зголемувања	-	1,927	2,648	6,770	11,345
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-	-	-
Расход	-	(40,687)	(17,126)	(4,576)	(62,389)
Продажби	-	-	-	-	-
Преноси	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	231,494	739,119	397,638	11,217	1,379,468
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	163,186	673,414	401,366	-	1,237,966
Амортизација	4,865	19,607	4,243	-	28,715
Расход	-	(40,652)	(17,051)	-	(57,703)
Продажби	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	168,051	652,369	388,558	-	1,208,978
Сегашна вредност на:					
31.12.2021 година	63,443	86,750	9,080	11,217	170,490
31.12.2020 година	68,308	104,465	10,750	9,023	192,546

Со состојба на 31 декември 2021 година, дел од градежните објекти и опремата на Друштвото со сегашна вредност од 72,524 илјади МКД се ставени под хипотека како обезбедување за искористените банкарски кредити и гаранции (Белешка 32).

19. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во текот на 2021 година:

	Софтвер (000) МКД	Лиценци (000) МКД	Средства во подготовка (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари	13,594	13,554	-	27,148
Набавки	-	-	-	-
Пренос од инвестиции	-	-	-	-
Други намалувања	-	-	-	-
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	13,594	13,554	-	27,148
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари	8,884	13,553	-	22,437
Амортизација за тековна година	1,236	1	-	1,237
Продажби	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	10,120	13,554	-	23,674
Сегашна вредност на:				
31.12.2021 година	3,474	-	-	3,474
31.12.2020 година	4,710	1	-	4,711

20. ВЛОЖУВАЊА

а) Вложувања расположливи за продажба

	% на сопственост	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Акции во:			
Комерцијална Банка АД Скопје	0.01%	2,378	1,496
Вкупно вложувања		2,378	1,496

Друштвото располага со вложување во 205 обични акции (2020: 205 акции) издадени од Комерцијална банка АД Скопје. Вложувањето е усогласено со последната пазарна цена на акциите на Македонската Берза на датумот на билансот на состојба. Разликата од усогласувањето е прикажана во рамките на главнината на Друштвото и останатата сеопфатна добивка.

б) Вложувања во подружници / придружени

Во 2021 година Друштвото има скучено договор за заедничко вложување во Бетон Арабија, Кралство Саудиска Арабија. Заклучно со 31.12.2021 година, уплатен е износ од 1,073 илјади МКД за добивање на лиценца за работа од министерството за инвестиции на Кралството Саудиска Арабија. Заедничкото вложување е во постапка на основање.

21. ЗАЛИХИ

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Залиха на поцинкуван лим	151	151
Залиха на лимови, носачи и винкли	181,240	142,844
Залиха на резервни делови и помошни материјали	85,954	80,952
Залихи на готови производи	-	-
Вкупно залихи	267,345	223,947

22. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Купувачи на производи и услуги во земјата	131,801	106,503
Побарувања од купувачи во странство	66,220	191,548
Купувачи во земјата - нетековни	-	-
Нефактурирани приходи по договори во земјата	180,313	169,516
Нефактурирани приходи по договори во странство	217,299	139,606
Сомнителни и спорни побарувања	3,119	3,751
	598,752	610,924
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(3,119)	(3,160)
Вкупно нето побарувања од продажба	595,633	607,764

23. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	9,420	7,040
Дадени аванси на добавувачи во странство	5,515	423
	14,935	7,463
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања за дадени аванси	-	-
Вкупно побарувања за дадени аванси	14,935	7,463

24. ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Дадени заеми и камати на:</i>		
РЖ Институт	12,048	1,470
НИК Нова Принт ДООЕЛ Скопје	4,865	4,865
РК Металург-машки клуб	8,913	8,913
РК Металург- женски клуб	16,718	16,718
РК Металург АД	3,600	3,300
Репро 21 ДООЕЛ Скопје	5,120	4,846
Репро Принт ДОО Скопје	320	355
Винарија Стоби	136,535	134,522
Репро One Limited	1,284	1,284
Бетон АД	-	300
Физички лица	3,100	3,100
Вкупно краткорочни дадени заеми	192,503	179,673

Салдото на дадени заеми на други потекнува од склучени договори за краткорочни заеми и анекси од 2021 година, со каматна стапка од скибор плус 1% годишно и рок на враќање до 31.12.2022 година.

Вкупниот износ на побарувањето од РЖ Институт од 12,048 илјади МКД содржи износ од 11,099 илјади МКД кој потекнува од склучени договори за пристапување кон долг на Друштвото со Комерцијална Банка АД Скопје.

25. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Побарувања за ДДВ	9,113	5,009
Побарување за повеќе платен данок на добивка	382	334
Побарувања од вработените	94	104
Однапред платени трошоци	2,216	3,376
Вкупно	11,805	8,823

26. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Денарски сметки кај домашни банки	98	109
Девизни сметки кај домашни банки	434	248
Денарски благајни	12	11
Девизни благајни	335	34
Други депозити	578	1,010
Вкупно парични средства	1,457	1,412

27. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	<u>Бр. на акции</u>	<u>Бр. на акции</u>	<u>(000) МКД</u>	<u>(000) МКД</u>
Обични акции	67,000	67,000	207,703	207,703
Вкупно	<u>67,000</u>	<u>67,000</u>	<u>207,703</u>	<u>207,703</u>

Акционерскиот капитал на Друштвото претставува номиниран капитал кој се формира со издавање на хартии од вредност (акции) на акционерите. Друштвото има издадено обични акции. Обичните акции носат право на учество во распределбата на остварената добивка (дивиденда) и право на управување со Друштвото (право на глас).

Номиналната вредност на една акција изнесува 51.13 ЕУР.

Процентата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото е прикажана во сметководствената евиденција и е извршена усогласеност помеѓу вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) и неговиот сметководствен износ.

Разликата која постоела помеѓу проценетата вредност на капиталот утврдена при првата емисија на акции од страна на Друштвото и вкупната номинална вредност на акционерскиот капитал регистриран во трговскиот регистар и Централниот депозитар за хартии од вредност (ЦДХВ) е прикажана како објективна вредност и останати резерви во износ од 26,878 илјади МКД.

Следните акционери имаат сопственост над 5% од акциите кои носат право на глас со состојба на 31 декември 2021 и 2020 година:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	<u>%</u>	<u>%</u>
Акционер:		
Репро Оне лимитед	97.23%	97.23%

28. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	<u>(000) МКД</u>	<u>(000) МКД</u>
Обврски спрема добавувачи во земјата	304,729	298,351
Обврски спрема добавувачи во странство	19,785	19,288
Обврски кон добавувачи за задржни депозити	-	-
Останато	-	-
Вкупно обврски спрема добавувачи	<u>324,514</u>	<u>317,639</u>

29. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Примени аванси во денари	43,820	43,727
Примени аванси во странска валута	89,483	19,915
Вкупно обврски за примени аванси	133,303	63,642

30. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Обврски за нето плати спрема вработени	15,046	16,600
Обврски за персонален данок од плати	1,368	1,507
Обврски за придонеси од плати	7,074	8,342
Обврски за ДДВ	-	-
Обврски за дивиденди	1,520	1,502
Обврски за данок од добивка	29	67
Останати обврски	2,729	4,645
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	27,766	32,663

31. КРЕДИТИ

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Долгорочни кредити од:		
Комерцијална Банка АД Скопје	-	-
Камата по кредити	-	-
Вкупно долгорочни кредити	-	-
Минус: тековна доспеаност на долгорочни кредити	-	-
Вкупно нето долгорочни кредити	-	-
Краткорочни кредити од:		
Комерцијална Банка АД Скопје (а)	101,638	152,808
Комерцијална Банка АД Скопје (б)	147,714	129,714
ПЗУ Ре-Медика	3,000	5,000
Камата по кредити	-	-
Вкупно краткорочни кредити	252,352	287,522
Вкупно кредити	252,352	287,522

(а) Краткорочни кредити во износ од 2,397 илјади ЕУР (2020: 2,477 илјади ЕУР) со каматна стапка од шестмесечен ЕУРИБОР плус 3.5% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до декември 2022 година.

(б) Краткорочен денарски кредит за пречекорување на состојбата на средствата на сметките за тековно работење во износ од 147,714 илјади МКД (2020:129,714 илјади МКД) со каматна стапка од 3.58% до 3.78% годишно, отплатливи во рок од 12 месеци од денот на одобрување, најдоцна до септември 2022 година.

Кредитите се обезбедени со хипотека на недвижен имот и залог на опрема.

Доспевањето на долгорочните кредити е како што следува:

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Во рок од една година	-	-
Во рок над една до три години	-	-
Над 3 години	-	-
	-	-

Кредитите се деноминирани во следните валути:

	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
МКД	150,714	134,714
ЕУР	101,638	152,808
	252,352	287,522

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Комерцијална банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
Макстил	платежна	36,000	-	30.04.2023
Макстил	платежна	49,200	-	30.08.2022
Општина Кисела Вода	чинидбена	2,398	-	01.07.2022
РЕК Битола	чинидбена	5,493	-	31.08.2022
ЕЛ ТЕ инженеринг	чинидбена	1,091	-	16.11.2022
Вкупно во (000) МКД		94,182	-	
Паметна Енергија	чинидбена	7,427	120,758	31.03.2026
Киметал	платежна	3,186	51,648	30.06.2022
Ѓуро Ѓаковиќ	чинидбена	17,321	281,639	22.08.2023
Монтинг	чинидбена	17,321	281,639	22.08.2023
Црногорапут	чинидбена	15,778	256,551	31.08.2022
Вкупно во ЕУР		61,033	992,235	
Вкупно во (000) МКД		155,215		

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на вкупен износ од 7,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од Халк банка АД Скопје со следните износи и рокови на доспевање.

Корисник на гаранцијата	тип	(000) МКД	ЕУР	Рок
ЕЛ ТЕ инженеринг	чинидбена	139	-	19.05.2022
ЕЛ ТЕ инженеринг	чинидбена	664	-	20.07.2022
Макстил	платежна	58,425	-	30.04.2023
Вкупно		59,228	-	
Вкупно во (000) МКД		59,228	-	

Гаранциите издадени од страна на Халк банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен лимит на 24.11.2017 на вкупен износ од 1,000,000 ЕУР. Издадените гаранции се обезбедени со дадени хипотеки и залози на имотот на Друштвото.

б) Дадени гаранции за други

Друштвото гарантира за обврските на други друштва кон Комерцијална Банка АД Скопје во вкупен износ 113,864 илјади МКД, од кои 74,049 илјади МКД во рамките на договорот за рамковен лимит, со рок на доспевање најдоцна до јули 2030 година, и 39,815 илјади МКД по договори обезбедени со меница.

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (Продолжение)

в) Дадени хипотеки и залози на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Комерцијална банка АД Скопје на следниот имот:

- а) Производна хала со површина од 24,783 м²-ИЛ 4959;
 - б) Кранови, трафостаници, опрема за производство и пренос на електрична и топлотна енергија и гасна комора по проценка;
 - в) Опрема и машини за изработка на челични конструкции по проценка;
 - г) комплетен работен автомобил - ротациона дигалка.
 - д) машиа за проточно песарење
 - ѓ) машини за изработка на заварени Т, L и I носачи
- Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 7,347,810 ЕУР или 452,124 илјади МКД.

Друштвото има дадено хипотеки и залози на својот имот како обезбедување на искористените банкарски кредити и гаранции од Халк банка АД Скопје на следниот имот: Производна хала со површина од 6,113 м²-ИЛ 4959. Вкупната вредност на проценетиот имот изнесува 2,930,822 ЕУР или 180,218 илјади МКД.

г) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2021 година изнесува 13,715 илјади МКД. Менаџментот на Друштвото смета дека не постојат значајни идни обврски кои би произлегле од овие судски спорови.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во неколку судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2021 година изнесува 80,807 илјади МКД кои главно претставуваат тужби за неисполнување на договори, ненаплатени побарувања за извршени работи и друго. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Глобалната пандемија предизвикана од новиот коронавирус (КОВИД 19), која беше прогласена од стана на СЗО во март 2020 година, продолжи и во тековниот период. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека пандемијата има влијание врз работењето на Друштвото, во однос на снабдување со суровини и материјали, организирање на транспорт и комуникација со купувачи и добавувачи, како и на резултатите од работењето и но не и на ликвидноста на Друштвото.

33. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ (Продолжение)

Со оглед на фактот дека пандемијата сеуште не е завршена, врз основа на досегашното искуство, раководството смета дека и во иднина пандемијата ќе има влијание врз работењето (белешка 2.4 и 2.5). Влијанието во овој момент не е практично да се процени со оглед дека развојот на настаните е крајно непредвидлив, а исто така неможат да се предвидат и мерките од здравствен и економски карактер, кои би ги донеле властите или регулаторните тела, заради ублажување на ефектите од пандемијата.

34. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Друштвото е поврзано со своите акционери кои имаат контрола или значајно учество во работењето на истото. Друштвото е поврзано својот доминантен акционер, како и со други друштва каде доминантниот акционер има учество над 50%.

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има побарувања за дадени заеми на акционерот Репро Оне лимитед во износ од 1,284 илјади МКД (2020: 1,284 илјади МКД) и обврски по основ на добивка во износ од 67,128 илјади МКД (2020: 63,190 илјади МКД). Во текот на 2021 година, Друштвото нема трансакции со акционерот Репро Оне лимитед.

Со состојба на 31 декември 2021 година, Друштвото има побарувања од други друштва каде доминантниот акционер има учество над 50% во износ од 151,836 илјади МКД и обврски во износ од 1,893 илјади МКД. Во текот на 2021 година, во трансакции со други друштва каде доминантниот акционер има учество над 50%, друштвото остварило приходи во износ од 117 илјади МКД и трошоци во износ од 3,147 илјади МКД.

Во 2021 година трошоците за надомести на плати на членови на управниот одбор изнесуваат 11,139 илјади МКД и трошоци за надомести на членови на надзорен одбор изнесуваат 2,493 илјади МКД.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2021 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04095596

Целосно име: Друштво за проектирање, производство и монтажа на челични конструкции и опрема, увоз-извоз ФАКОМ АД - Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2021

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	177.415.583,00			198.751.477,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	3.473.959,00			4.709.863,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	3.473.959,00			4.709.863,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	170.490.805,00			192.545.319,00
10	-- Недвижности (011+012)	63.442.808,00			68.307.703,00
11	-- Земјиште	900.126,00			900.126,00
12	-- Градежни објекти	62.542.682,00			67.407.577,00
13	-- Постројки и опрема	86.750.583,00			104.464.267,00
14	-- Транспортни средства	5.172.826,00			5.408.009,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	3.907.662,00			5.342.749,00
18	-- Материјални средства во подготовка	11.216.926,00			9.022.591,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	3.450.819,00			1.496.295,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	1.072.819,00			
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	2.378.000,00			1.496.295,00
29	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	2.378.000,00			1.496.295,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	683.850.548,00			716.584.782,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	267.345.089,00			223.947.327,00
38	-- Залихи на суровини и материјали	181.391.143,00			142.995.291,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	85.953.946,00			80.952.036,00

45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	222.543.920,00		311.552.713,00
47	-- Побарувања од купувачи	198.020.577,00		298.641.407,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	14.935.295,00		7.463.549,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	9.494.132,00		5.343.895,00
50	-- Побарувања од вработените	93.916,00		103.862,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	192.503.249,00		179.672.998,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	181.404.717,00		179.152.690,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	11.098.532,00		520.308,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	1.458.290,00		1.411.744,00
60	-- Парични средства	879.997,00		401.587,00
61	-- Парични еквиваленти	578.293,00		1.010.157,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	399.826.873,00		312.499.111,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.261.093.004,00		1.227.835.370,00
64	-- В. ВОЊБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	25.593.513,00		25.593.513,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	523.158.945,00		526.369.114,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	180.825.369,00		180.825.369,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	79.018.470,00		76.603.075,00
72	-- Законски резерви	42.000.000,00		42.000.000,00
74	-- Останати резерви	37.018.470,00		34.603.075,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	262.406.980,00		267.406.980,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	908.126,00		1.533.690,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	737.263.127,00		699.133.626,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	737.263.127,00		699.133.626,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	324.513.975,00		317.639.165,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	133.302.544,00		63.641.530,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	8.441.001,00		9.849.637,00
100	-- Обврски кон вработените	16.715.531,00		18.524.147,00
101	-- Тековни даночни обврски	230.534,00		268.312,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	252.352.173,00		287.521.905,00
106	-- Обврски по основ на учество во резултатот	1.520.369,00		1.501.930,00
108	-- Останати краткорочни обврски	187.000,00		187.000,00

109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	670.932,00			2.332.630,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.261.093.004,00			1.227.835.370,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	25.593.513,00			25.593.513,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	923.375.478,00			1.205.517.735,00
202	-- Приходи од продажба	912.408.527,00			1.192.460.177,00
203	-- Останати приходи	10.966.951,00			13.057.558,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	912.278.040,00			1.197.246.839,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	404.942.782,00			617.521.087,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	84.154.532,00			102.480.147,00
212	-- Останати трошоци од работењето	48.210.890,00			60.372.228,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	344.631.846,00			383.973.140,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	213.494.447,00			230.411.205,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	82.467.548,00			90.734.449,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	25.577.810,00			27.292.701,00
217	-- Останати трошоци за вработените	23.092.041,00			35.534.785,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	29.952.176,00			30.825.169,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства				652.287,00
222	-- Останати расходи од работењето	385.814,00			1.422.781,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	2.995.216,00			2.755.667,00
229	-- Приходи од вложувања во неповрзани друштва	123.000,00			112.750,00
230	-- Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	117.060,00			1.197.316,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	2.755.156,00			1.445.601,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	12.923.499,00			9.164.533,00
239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	9.911.281,00			7.868.042,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	3.012.218,00			1.296.491,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)- (204-205+207+234+245)	1.169.155,00			1.862.030,00

250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	1.169.155,00		1.862.030,00
252	-- Данок на добивка	261.029,00		328.340,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253+254)	908.126,00		1.533.690,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	554,00		582,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
269	-- Добивка за годината	908.126,00		1.533.690,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	908.126,00		1.533.690,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	3.473.957,00			4.709.863,00
609	-- Земјишта	900.126,00			900.126,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	62.542.682,00			67.407.577,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 од БС)	191.219.301,00			178.389.050,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	144.339.865,00			116.584.682,00
629	-- Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или = АОП 034+АОП 035+АОП 047+АОП 049+АОП 051+АОП 062 од БС)	9.111.575,00			5.009.446,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или = АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	615.996.059,00			505.617.878,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 065 од БС)	180.825.369,00			180.825.369,00
635	-- Оберски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски	348.548.048,00			342.078.432,00

	трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 ОД БС)			
638	-- Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или = АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	8.671.535,00		
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или = АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 ОД БС)	19.093.832,00		43.223.823,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	366.095.276,00		364.537.183,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	545.728.609,00		790.807.878,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	584.642,00		584.849,00
650	-- Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)			166.740,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	123.686,00		463.647,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	8.036.752,00		8.523.821,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	2.806.513,00		3.903.350,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	339.968.770,00		549.972.166,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	468.108,00		842.351,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	1.005.479,00		1.021.410,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	2.776.350,00		4.622.067,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	287.510,00		185.177,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	17.099.331,00		15.113.929,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	32.809.176,00		32.601.809,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	6.098.156,00		8.555.250,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	4.151.626,00		4.327.612,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	2.602.800,00		1.490.606,00
681	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	18.806.428,00		31.373.916,00

682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	1.157.336,00			1.199.528,00
685	-- Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	44.132.543,00			47.720.989,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	754.304,00			5.538.403,00
691	-- Вкалкуирани надомести за време на боледување	4.781.069,00			4.078.403,00
692	-- Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	1.404.846,00			1.432.618,00
693	-- Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	96.405,00			
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	6.164.000,00			6.270.000,00
696	-- Помощти (< или = АОП 217 од БУ)	1.514.078,00			1.452.652,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	1.066.841,00			2.080.725,00
700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	1.202.665,00			1.731.165,00
701	-- Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	5.590.428,00			18.485.599,00
704	-- Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	3.694.302,00			
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.244.000,00			2.244.000,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	451.673,00			1.701.745,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	1.894.086,00			1.979.839,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	3.269.496,00			3.719.948,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	4.500.232,00			3.292.440,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	315.870,00			346.715,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	33.322.951,00			38.447.721,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	215.935,00			
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	532,00			582,00
723	-- Просечен број на вработени во седиштето на субјектот врз основа на состојбата на крајот на месецот	532,00			582,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста	Претходна година
---------------	------	------------------------	-------------------------	-----------------------	------------------

			за тековна година	
2193	- 25.11 - Производство на метални конструкции и делови на конструкции	925.786.052,00		
2491	- 68.20 - Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	584.642,00		

Потпишано од:

MARIJA PETROVA

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за 2021 година

ФАКОМ АД, Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ФАКОМ АД - СКОПЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.-
31.12.2021 ГОДИНА

Март, 2022

СОДРЖИНА

Порака од Генералниот Директор

Финансиски резултати БИЛАНС НА УСПЕХ	4
Вкупен приход	5
Трошоци	7
БИЛАНС НА СОСТОЈБА	10
АКТИВА	10
ПАСИВА	11
ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ	13

ПОРАКА ОД ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР

Факом АД како една од водечките извозно ориентирани компании за челични конструкции во голема мера е детерминирана од случувањата на глобалните пазари, меѓутоа кризата од COVID-19 предизвика сериозни проблеми за светската економија, а во моментот и македонската економија поминува низ еден исклучителен тежок период поради кризата. Поради тоа компаниите се соочуваат со проблеми како на страната на понудата, така и на страна на побарувачката. Во услови на глобален систем на производство, каде што синџирите за снабдување се дисперзирани на многу локации низ светот, затворањето на границите и отежнатото движење на производите предизвикаа привремено закочување на производствениот процес на некои производи. Намалувањето на инвестициите во градежниот сектор предизвикаа намалување на обемот на работа и кај металопреработувачката индустрија.

Како компанија која е извозно ориентирана, најголем удар од кризата почувствувавме во поглед на намалување на извозот поради одложување или откажување на склучени нарачки/договори од страна на странските партнери. Како дополнителен проблем за нас, предизвикан од затворање на границите е забавувањето и доцнењето на увозот на репроматеријали како и зголемување на нивната цена. Сите овие потешкотии со кои се соочуваме во услови на криза доведуваат до зголемување на трошоците и намалување на продуктивноста. Меѓутоа со голема посветеност и енергија на менаџерскиот тим и вработените успеваме да се справиме со сите предизвици.

После повеќегодишните исклучително тешки услови за стопанисување на домашниот пазар со негативни последици од сите аспекти, како на материјалните така и на човечките ресурси, како и временскиот период на траење на самата криза ќе има големо влијание врз потребното време на друштвото да се врати во нормала па така и во 2022 година очекуваме исти текови како и во 2021 година, но со поголем оптимизам.

Најголем извозен пазар на ФАКОМ АД е европскиот пазар, целта на нашата компанија е да се задржи соработката со нашите долгодишни клиенти и да се фокусираме на отварање на нови подружници во Европската Унија и Саудиска Арабија кои во исто време ќе можат да ги зголемат приходите како на нашата компанија така и на нашите вработени. Во 2022 година главниот предизвик ќе биде освојување на нови пазари посебно на Блискиот Исток со цел дополнително зголемување на извозот и подобрување на конкурентноста на нашата компанија. Во 2022 година ќе инвестираме во дополнителна едукација на нашите вработени како и во сертификација на компанијата согласно ASME и API стандардите и нивна имплементација со цел да ги задоволиме барањата за квалитет на тие пазари.

Дефицитарноста на стручниот кадар, особено работниците со занимања, останува сериозен и ограничувачки фактор на раст на ФАКОМ АД и поради тоа во 2022 година треба да се направат дополнителни инвестиции во човечкиот потенцијал со цел компанијата да се направи поконкурентна на пазарот за работна сила и да привлече квалитетен стручен кадар.

На домашниот пазар и наредната година може да се очекуваат помали проекти, додека монтажерските капацитети ќе бидат ангажирани на одржување на индустриските и енергетски објекти. Оттука, основна определба на ФАКОМ АД е и понатаму да биде извозно ориентирана компанија.

Нашите напори и понатаму мора да бидат насочени пред се на намалувањето на производствените трошоци, подобрување на продуктивноста, заштеда на енергија и енергетската ефикасност, користењето на напредни и модерни технологии и производни средства и долгорочен и организиран настап на странските пазари.

Заложбата на нашата компанија е обезбедување најдобри услуги за клиентите остварени со оптимални и конкурентни проектни решенија, со производи и услуги според светски стандарди и квалитет и со прифатливи цени.

Убеден сум дека нашите вработени, ќе го дадат најдоброто од себе и ќе бидат високо продуктивни и мотивирани и заедно ќе успееме да се справиме со сите предизвици кои не очекуваат.

Генерален директор
Мартин Велковски

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ

Финансиската анализа се однесува на неревидираните финансиски резултати на ФАКОМ АД за период од 01.01.-31.12.2021 год. споредено со истиот период од минатата година. При изработката на анализата, дополнително се користат и интерни податоци за обемот на физичкото производство по еквивалентен тон (ЕТ) како и други интерни планови и анализи.

Во 2021 год. Друштвото оствари позитивен финансиски резултат или нето добивка во износ од 908.126 ден. или за -41% помала во однос на 2020 год. Ова се должи пред се на бројните предизвици со кои се соочи нашата компанија како резултат на моменталната криза предизвикана од covid-19 и го промени целокупното деловно опкружување. Дел од склучените проекти поради предвидените рокови и термин плановите беа префрлени за реализација во 2021 година. Вкупните оперативни приходи во 2021 година изнесуваат 923.375.476 денари и истите се намалени за -23% во однос на 2020 год. Финансиските приходи во 2021 год. се зголемени за +9% во однос на 2020 г. како резултат на зголемените приходи врз основа на позитивните курсни разлики од работењето. Вкупните приходи за 2021 г. се намалени за -23% во однос на 2020 г.

Приходите од продажба на добра и услуги во странство учествуваат со 59% во вкупните приходи и се помали за 6% во однос на минатата година, додека приходите од продажба во земјата учествуваат со 40% и се поголеми за 7% во однос на учеството на истиот приход од минатата година а останатите приходи учествуваат со 1%.

Оствареното производство на ниво на Факом АД во 2021 год. изразено во еквивалентни тони бележи намалување за -16% во однос на 2020 год. и во однос на планот имаме намалување за -24%.

Во прилог е даден Билансот на успех:

БИЛАНС НА УСПЕХ

Биланс на успех

	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Приходи од продажба	1.192.460.177	912.408.526	-23,49%
Останати приходи	13.057.558	10.966.950	-16,01%
Вкупен приход	1.205.517.734	923.375.476	-23,40%
Трошоци за материјали, енергија	617.521.087	404.942.782	-34,42%
Трошоци за плати	348.438.355	321.539.805	-7,72%
Останати трошоци	200.462.228	155.843.276	-22,26%
Вкупни готовински трошоци	1.166.421.670	882.325.863	-24,36%
ЕБИТДА*	39.096.064	41.049.613	5,00%
Амортизација	30.825.168	29.952.175	-2,83%
Оперативна добивка	8.270.896	11.097.438	34,17%
Финансиски приходи	2.755.667	2.995.216	8,69%
Финансиски расходи	9.164.533	12.923.499	41,02%
Добивка (загуба) пред оданочување	1.862.030	1.169.155	-37,21%
Данок на добивка	328.340	261.029	
Нето добивка (загуба) од работење	1.533.690	908.126	-40,79%
Нето добивка (загуба)	1.533.690	908.126	-40,79%

* ЕБИТДА е профит пред камати, даноци и амортизација

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Билансот на успех е прикажан во облик посебно да ја изразува добивката пред камати, даноци и амортизација, за да можат да се елиминираат ефектите од неготовинските трошоци врз работењето на друштвото.

Учеството и структурата на вкупните приходи на Друштвото е прикажано во следната табела:

Структура на приходи	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	364.537.183	313.836.709	-13,91%
Приходи од продажба на добра (производи, стоки) и услуги во странство	790.807.879	545.728.609	-30,99%
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	36.530.266	52.258.567	43,06%
Приходи од наемнина	584.849	584.642	-0,04%
Приходи од вредносно усогласување на материјалните средства			
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања			
Приходи од наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обв	463.647	123.686	-73,32%
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата			
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства	166.740		-100,00%
Приходи ид премии, субвенции	8.523.821	8.036.752	-5,71%
Останати приходи од работењето	3.903.350	2.806.513	-28,10%
Вкупни приходи од работењето (оперативни приходи)	1.205.517.735	923.375.478	-23,40%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Физичко извршување изразено во еквивалентни тони на ФАКОМ АД

Факом АД

ПРЕГЛЕД																	
на физичко извршување 01-12/2021 во ЕТ																	
Вид на производ	месечно 2021												Кумулатив во ЕТ			%	
	месец	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	2021 01-12	План 2021	2020 01-12	2021 /план
1 Челична конструк.	442	337	545	553	442	502	605	531	346	450	496	517	5.766	8.997	8.828	64%	65%
2 Опрема	267	83	247	140	218	21	99	132	148	121	95	133	1.704	3.305	1.601	52%	106%
3 Прифилиран лим	3	-	-	-	1	-	1	-	5	3	1	1	15	194	27	8%	56%
4 Носачи	-	-	-	-	8	16	8	-	31	10	30	-	103	3.495	37	3%	278%
5 Конфекционирање	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	383	0	0%	-
6 Ламели	-	-	-	-	-	43	45	-	-	-	-	-	88	-	96	-	92%
7 Услуги	872	1.460	854	701	739	1.045	584	480	798	761	1.166	955	10.415	7.306	10.166	143%	102%
8 Цефоводи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-
9 Плашгови и кров за резервоар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	225	766	0%	0%
10. Едностран покрив.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	-	-
ВКУПНО	1.585	1.880	1.646	1.394	1.408	1.627	1.342	1.143	1.328	1.345	1.788	1.606	18.093	23.903	21.521	76%	84%

Поради различноста на производите, како и избегнување на упресочувањето преку еквивалентни тони, остварените резултати на полето на физичкиот обем ќе ги разгледаме преку остварувања на носечките производни работни единици – РЕ Производство и РЕ Монтажа.

Остварениот физички обем во **РЕ Производство** во 2021 г. изнесува 8.755 еkv.тон. Споредено со планираната количина (12.696 ет) оствареното производство е намалено за (-31%) а во однос на лани истиот период производството е намалено за -21% или -2.383 еkv.тони помалку.

Во структурата на оствареното производство доминира челичната конструкција (5.254 ет) со 60 % учество во вкупните производи или за -25% е намалено остварувањето во однос на 2020 год. или -1.732 ет помалку.

Втора по застапеност со 1.705 еkv.тон. е опремата која зафаќа 19% од вкупното производство, за разлика од лани каде истата учествувала со 14% во вкупното производство. Во однос на 2020 година (1.601 ет) опремата е зголемена за +6%.

На овие два производа отпаѓа 79% од вкупното производство. Трет производ по застапеност во оваа година се услугите со 1.586 ет и завземаат 19% од вкупното

производство. Во однос на 2020 год. имаме намалување за -9%. Останатите производи се ламели, профилиран лим и заварени носачи.

Поголеми ангажмани и испораки во 2021, РЕ Производство оствари за следните коминтенти: Финкантиери Италија (3105 тони), Векома (365 тони), Спрингер (356 тони), Загреб Монтажа (112 тони), Кастрати (145 тони), МКМ Yachts-Croatia (282 тони) и останати.

Ако ја анализираме остварената продуктивност ќе забележиме дека просечната потрошувачка на норма часови за производство на 1 екв. тони изнесува 40,38 часа т.е. имаме зголемување на потребното работно време на производните работници, односно со повеќе потрошени производни часови произведени се помалку тони. Имено овие вредности претходните години изнесуваа- од 39,2 нч/ет. остварени во 2012 , 38,8 Нч/ет. остварени во 2013, 37,3 норма часови во 2014 година за да во 2015 година потрошувачката достигне 36 нч/екв.тон , 2016 год. изнесуваше 38,85 нч/ет., 2017 год. (37,54 нч/ет), 2018 год. (34,36 нч/ет), 2019 (40,06 нч/ет), 2020 (36,99 нч/ет). Во 2021 година за оствареното производство беа потрошени вкупно 353.536 часа или -14% помалку часови во однос на 2020 година, додека во однос на планот потрошеното време е помало за -27% .

Просечниот број на вработени во 2021 е намален за -28 работника во однос на 2020г, или за -5% додека во однос на планот бројот на вработени е намален за -29 лица. Во рамките на производните часови направени се вкупно 47.312 прекувремени часови што значи помалку за -30% во однос на 2020 г. или во апсолутна бројка (-20.750), додека на ниво на РЕ Производство исплатени се вкупно 69.347 прекувремени часови за разлика од 2020 год. (99.997 прекувремени часови).

РЕ Монтажа во 2021 г. оствари 9.338 екв.тон. што претставува намалување за -10% во однос на 2020 г. или за -1045 ет помало од 2020г.

Во структурата на производството во 2021г. во РЕ Монтажа и понатаму најдоминантно место имаат услугите со 8.827 екв.т со учество од 95% во вкупното производство.

Поголеми ангажмани во 2021 г. РЕ Монтажа оствари во:

Коминтенти	Потрошени часови	
	2021	2020
РЕК Битола	15.626	23.122
РЕК Осломеј	10.354	6.442
Макстил- ВДЛ	19.570	33.891
Макстил-челичана	20.766	26.081
Бетон АД	4.369	12.726
Цементара Титан Усје	32.300	27.457
Гранит	14.040	88

Окта	8.480	0
East gate	5.936	0
FKCF-Албанија	4.800	0
Останати помали анагажмани	28.101	55.493
Вкупно	164.342	185.300

Остварената продуктивност во 2021 г. покажува дека за производство на 1 екв.тон во РЕ Монтажа потрошени се 17,76 часа и се совпаѓа со планираните 18 часа /е.т во Бизнис планот за 2021 г.

Во изминатата 2021 г. во РЕ Монтажа потрошени се вкупно 165.818 часа што значи во однос на 2020 г. бројот на производни часови е намален за -11% или (-19482) часа помалку. Истовремено бројот на вработените во РЕ Монтажа е за -1% намален во однос на 2020 г.

Исплатените прекувремените часови на производните работници во 2021 год. изнесуваат 41.603 часа или помалку за -13.533 часа во однос на 2020 г. (55.136 прекувр. часа).

Вкупни трошоци

Нефинансиските трошоците (расходи од работењето) на ниво на ФАКОМ АД вклучувајќи ја и амортизацијата изнесуваат 912.278.039 денари или за -23.80% се намалени во однос на минатата година. Процентот на зголемување и намалување кај поединечните нефинансиски трошоци може да се види поодделно по категорија на трошоци :

- Трошоците на продажба се намалени за -25,45%
- Трошоците за дистрибуција се зголемени за -32,91%
- Административните трошоци се зголемени за -14,55%
- Другите оперативни трошоци се намалени за -29,52%

Трошоци на продажба	денари		% на пораст 2021/2020
	31.12.2020	31.12.2021	
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	556.646.602	344.506.217	-38,11%
Трошоци за енергија (за производство)	45.299.323	46.768.374	3,24%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за производс	8.555.251	6.098.156	-28,72%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	4.327.612	4.151.626	-4,07%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги (за г	47.720.989	44.132.543	-7,52%
Услуги за одржување и заштита	4.080.690	3.396.712	-16,76%
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и одпадо			
Набавна вредност на продадени добра(стоки)			
Плата и надоместоци на плата (за производство)	230.771.288	213.604.347	-7,44%
Трошоци за амортизација (за производство)	28.793.898	27.786.063	-3,50%
Вкупно трошоци на продажба	926.195.653	690.444.038	-25,45%

Табела 1: Структура на трошоци за продажба на ФАКОМ АД

	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Трошоци за дистрибуција			
Транспортни услуги	32.864.522	21.409.228	-34,86%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	1.199.528	1.157.336	-3,52%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	930.788	1.928.859	107,23%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	2.080.725	1.066.841	-48,73%
Трошоци за репрезентација	1.701.745	451.673	-73,46%
Вкупно трошоци на дистрибуција	38.777.308	26.013.937	-32,91%

Табела 2: Структура на трошоци на дистрибуција на ФАКОМ АД

	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Административни расходи			
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	2.416.415	3.140.133	29,95%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување (за администр	88.970	232.213	161,00%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација,	186.914	46.064	-75,36%
Плата и надоместоци на плата (за администрација, управа и продажба	117.667.067	107.935.458	-8,27%
Останати трошоци за вработените	10.020.953	9.179.329	-8,40%
Трошоци за амортизација (за администрација, управа и продажба)	2.031.271	2.166.112	6,64%
Надоместок на трошоци за вработените и подароци	20.216.764	10.487.396	-48,13%
Трошоци за надомест и др. примања на членови на управен и надзорен	2.244.000	2.244.000	
Трошоци за спонзорства и донации	4.930.560	336.000	-93,19%
Трошоци за осигурување	6.279.395	4.928.430	-21,51%
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	3.719.949	3.269.496	-12,11%
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и др. Давачки	6.265.202	6.016.815	-3,96%
Останати трошоци на работењето	38.447.721	33.322.951	-13,33%
Вкупно административни расходи	214.515.180	183.304.397	-14,55%

Табела 3: Структура на административни расходи на ФАКОМ АД

	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Други оперативни расходи			
Наем - лизинг	5.538.403	754.304	-86,38%
Комунални услуги	4.970.098	4.248.021	-14,53%
Останати услуги	5.175.129	7.127.529	37,73%
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	652.287		
Вредносно усогласување (обезвреднување) на ост. Матер. С-ва			
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематерија		108.652	
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење			
Расходи врз основа на директен отпис на побарувања	2.666	60.728	2178,01%
Казни, пенали, надоместоци за штети и друго		215.935	
Останати расходи од работењето	1.420.115	498	-99,96%
Вкупно други оперативни расходи	17.758.698	12.515.667	-29,52%

ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ (ПЛАТИ И ДР.ТРОШОЦИ)

Во структурата на основните трошоци на компанијата покрај големото влијанието на потрошокот на суровини, втор по големина и влијание има и трошокот на средства за плати и други трошоци за вработените. За оваа намена во 2021 година потрошени се 341,19 мил. денари што претставува 37% од сите трошоци или за -10% се помали во однос на 2020 г.Најголемиот дел од овие трошоци се однесува за

исплата на бруто плата. Имено во 2021 г. за исплатената бруто плата на ниво на компанијата по двата основа (за директни работници и администрација) изнесува 321.538.119 денари и истиот износ зафаќа 94% од вкупните исплати за оваа намена. За регрес се исплатени вкупно 6,15 мил. денари, за помош по разни основи и отпремнина 3,015 мил. ден., за теренски е исплатено 5,6 мил. ден., а за трошоци за здравствени услуги и стручно образование исплатено е 1,2 мил. ден., додека за трошоци за надомест за исхрана исплатено е 3,7 мил.ден.

Преглед на исплатена просечна нето плата

ред.бр.	ФАКОМ АД	2021		2020		пр.нето плата 2020/2019%
		прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	прос.бр.на вработ.	просечна нето плата	
1	РЕ Производство	339	29.030	363	29.682	98%
2	РЕ Монтажа	126	34.898	127	37.584	93%
3	РЕ Инженеринг	28	37.144	28	36.709	101%
4	РЕ Логистика	42	37.617	44	36.534	103%
5	РЕ Проект	19	34.241	21	33.089	103%
	Вкупно	554	31.599	582	32.436	97%

Според видот на исплатата структурата е следна:

Исплатена плата	прос.бр. на вработ.	2021 год.	прос.бр. на вработ.	2020 год.	2021/2020 %
Производни	397	213.602.661	423	230.771.288	93%
Режија	157	107.935.458	159	117.667.067	92%
Вкупно	554	321.538.119	582	348.438.355	92%

Структура на прекувремени часови :

прекуврем.часови	2021 год.	2020 год.	% 21/20
РЕ Производство	69.347	99.997	69%
РЕ Монтажа	59.000	76.544	77%
Останати	7.350	9.982	74%
вкупно	135.697	186.523	73%

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Активата за периодот од 01.01.-31.12.2021 год. изнесува 1.261.093.005 денари и е за +2,71% поголема во однос на истиот период од 2020 година.

АКТИВА	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
А) ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	198.751.477	177.415.583	-10,73%
Долгорочни финансиски средства	1.496.295	3.450.819	130,62%
Нематеријални средства	4.709.863	3.473.959	-26,24%
Материјални средства	192.545.319	170.490.805	-11,45%
Б) ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	1.029.083.894	1.083.677.422	5,31%
Залихи	223.947.327	267.345.089	19,38%
Побарувања од купувачи	298.641.407	198.020.577	-33,69%
Други побарувања	185.120.755	202.091.298	9,17%
Аванси	7.463.549	14.935.295	100,11%
Пари и парични средства	1.411.744	1.458.290	3,30%
АВР	312.499.112	399.826.873	27,94%
ВКУПНА АКТИВА	1.227.835.371	1.261.093.005	2,71%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Структура на залихи:

ЗАЛИХИ	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Суровини и материјали на залиха	142.995.291	181.391.143	26,85%
Залиха на резервни делови	80.952.036	85.953.946	6,18%
Ситен инвентар во употреба	20.754.612	23.178.880	11,68%
Вредносно усогласување на залихи на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	-20.754.612	-23.178.880	11,68%
Вкупно:	223.947.327	267.345.089	19,38%

Движењето на побарувањата од купувачите по години е како што следи:

ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Побарувања од купувачи во земјата	109.544.544	134.919.496	23,16%
Побарувања од купувачи во странство	192.257.045	66.220.478	-65,56%
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	-3.160.182	-3.119.396	-1,29%
Вкупно:	298.641.407	198.020.578	-33,69%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Останатите побарувања се прикажани подолу во табелата:

ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Данок на додадена вредност	5.009.446	9.111.396	81,88%
Побарувања за повеќе уплатени даноци на добивка, данок на в	334.449	382.557	14,38%
Побарувања од вработените за аконтации за службени патувањ	103.862	93.917	-9,58%
Побарувања по дадени заеми	179.672.998	192.503.249	7,14%
Вкупно:	185.120.755	202.091.119	9,17%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвот

ПАСИВА

Капиталот од пасивата на билансот на состојба е намален како резултат на намалената акумулирана и тековна добивка за 2021 г. , додека останатите резерви ни се зголемени.

Состојбата со пасивата на друштвото е прикажана во следната табела:

ПАСИВА	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
А) КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	526.369.114	523.158.945	-0,61%
Запишан капитал	180.825.369	180.825.369	
Резерви	76.603.075	79.018.470	3,15%
Акумулирана добивка/загуба	267.406.980	262.406.980	-1,87%
Нето тековна добивка/загуба	1.533.690	908.126	-40,79%

Б) ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ			#DIV/0!
Заеми и кредити			#DIV/0!
В) ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	701.466.258	737.934.061	5,20%
Обврски спрема добавувачи	381.280.696	457.816.519	20,07%
Обврски кон вработени	28.373.784	25.156.532	-11,34%
Тековни даночни обврски	268.312	230.534	-14,08%
Обврски по заеми и кредити	287.521.906	252.352.173	-12,23%
ПВР	2.332.630	670.934	-71,24%
Други тековни обврски	1.688.930	1.707.369	1,09%
ВКУПНА ПАСИВА	1.227.835.371	1.261.093.005	2,71%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Обврски спрема добавувачи во земјата	298.351.456	304.728.580	2,14%
Обврски спрема добавувачи во странство	19.287.709	19.785.395	2,58%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции	43.726.976	43.819.468	0,21%
Обврски за примени аванси, депозити и кауции од странство	19.914.555	89.483.076	349,34%
Вкупно	381.280.696	457.816.519	20,07%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИ	денари		% на пораст
	31.12.2020	31.12.2021	2021/2020
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плат	9.849.637	8.441.001	85,70%
Обврски за плата и надоместоци на плата	16.600.288	15.046.824	90,64%
Останати обврски спрема вработените	1.923.859	1.668.707	86,74%
Вкупно	28.373.784	25.156.532	-11,34%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

Во овој период, Друштвото гхо намли краткорочниот кредит за -12,23% во однос на 2020 год.

КРЕДИТИ	денари		% на пораст 2021/2020
	31.12.2020	31.12.2021	
Долгорочни обврски по заеми и кредити			
Краткорочни обврски по заеми и кредити	287.521.906	252.352.173	-12,23%
Вкупно	287.521.906	252.352.173	-12,23%

Извор: Финансиски извештаи и бруто биланси на друштвото

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансиски показатели	2020	2021	% на пораст 2021/2020
Тековна ликвидност	1,47	1,47	0%
Моментална ликвидност	1,15	1,11	-4%
Нето обртен капитал	327.617.636	345.743.361	6%
Обрт на побарувања	4,04	4,66	16%
Период на наплата на побарувања	90	78	-13%
Период на исплата на обврски	150	242	61%
Обрт на залихи	5	3	-36%
Просечно времетраење на врзување на средства во залихи	68	106	56%
Обрт на основни средства	6,07	5,20	-14%
Обрт на вкупни средства	0,98	0,73	-25%
Вкупна задолженост	57%	59%	2%
Долгорочна стабилност на финансирање	265%	295%	11%
Бруто профитна маржа	0,69%	1,20%	75%
Нето профитна маржа	0,13%	0,10%	-23%
Принос на вкупни средства	0,12%	0,07%	-42%
Принос на сопствен капитал	0,29%	0,17%	-40%

Во 2021 година показателот на **тековна ликвидност** е на исто ниво а **моментална ликвидност** е намалена но сепак овој показател укажува на стабилно финансиско работење на друштвото.

Нето обртниот капитал е разлика помеѓу тековните средства на друштвото и неговите тековни обврски што треба да ги плаќа. Овој капитал е зголемен како резултат на зголемените залихи и фактури кои се очекуваат да бидат наплатени во наредниот период.

Обртот на побарувањата е зголемен за 16% што значи дека друштвото ја зголемила својата наплата од купувачите.

Периодот на наплата на побарувањата – имаме намалување на период за наплата на побарување или задоволителна наплата што позитивно влијае на ликвидноста на друштвото, бидејќи доколку не обезбедиме доволно наплата, способноста за подмирување на обврските спрема добавувачите ќе биде загрознена. Периодот за наплата на побарувањата треба постојано да се следат затоа што истите во одреден законски рок застаруваат.

Периодот на **исплата на обврските** е зголемен за +61% во однос на минатата година покажува дека за 242 дена ги исплаќаме обврските спрема добавувачите. Друштвото во 2020 год. ги исплаќало обврските за околу 5 месеци за разлика пак во 2021 г. обврските ги исплаќа просечно за 8 месеци.

Показателот на **вкупната задолженост** е зголемена како резултат на зголемените тековни обврски од билансот на состојба, односно процентот на пораст на вкупните обврски е повисок од порастот на вк.средства во истиот период.

Показателот **нето профитна маржа** ни го покажува односот на нето добивката во однос на вкупните приходи што значи дека друштвото крајот на годината 2021 ја завршила со позитивен финансиски резултат од 908.126 денари или за -41% помала во однос на минатата година.

10.03.2022

Скопје

Претседател на Управен Одбор

Факом АД Скопје

Мартин Велковски